

ФРАНЧАЙЗИНГ ЯК МЕХАНІЗМ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

Вінницький національний технічний університет;

Анотація

У роботі досліджено франчайзинг як ефективний механізм розвитку підприємницької діяльності в Україні. Розглянуто основні переваги та виклики впровадження франчайзингових моделей у національній економіці. Визначено ключові чинники успіху франчайзингових підприємств, а також вплив регуляторного середовища на розвиток франчайзингу. Запропоновано рекомендації щодо стимулювання франчайзингової діяльності в Україні..

Ключові слова: франчайзинг, підприємництво, економічний розвиток, бізнес-модель.

Annotation

The work explores franchising as an effective mechanism for the development of entrepreneurial activity in Ukraine. The main advantages and challenges of implementing franchising models in the national economy are considered. The key factors of success of franchised enterprises are identified, as well as the influence of the regulatory environment on the development of franchising. Recommendations are proposed for stimulating franchising activity in Ukraine..

Keywords: franchising, entrepreneurship, economic development, business model.

Вступ

Франчайзинг є однією з найпопулярніших форм підприємницької діяльності у світі, яка дозволяє підприємцям розпочати власний бізнес з мінімальними ризиками, використовуючи перевірені бізнес-моделі. В Україні ця форма бізнесу поступово набирає популярності, сприяючи розвитку малого та середнього підприємництва. Водночас існують певні виклики, пов'язані з правовим регулюванням, доступом до фінансування та рівнем обізнаності підприємців щодо франчайзингових можливостей.

Результати дослідження

Франчайзинг – це система ведення бізнесу, за якої франчайзер надає франчайзі право на використання своєї торгової марки, технологій та бізнес-моделі в обмін на роялті або інші платежі. Основні переваги франчайзингу включають:

- зниження ризиків для підприємців;
- можливість швидкого виходу на ринок;
- підтримку з боку франчайзера;
- використання відомого бренду;
- стандартизацію бізнес-процесів.

На сьогодні український ринок франчайзингу активно розвивається, особливо у сферах громадського харчування, роздрібної торгівлі та послуг. Проте існують певні виклики, які уповільнюють розвиток франчайзингової діяльності: недостатня правова захищеність франчайзі; обмежений доступ до кредитування для відкриття франшиз; низька рівень обізнаності підприємців про можливості франчайзингу.

Франчайзинг в Україні регулюється загальними положеннями господарського та цивільного права, проте спеціального законодавства, яке б чітко регламентувало франчайзингові відносини, поки що немає. Відсутність чітких правових норм ускладнює процес укладання та виконання франчайзингових договорів.

Базою подальшого розвитку франчайзингу в Україні має стати покращення законодавчої бази. Для стимулювання розвитку франчайзингу необхідно прийняти законодавчі акти, які б чітко регулювали франчайзингові відносини, захищали права франчайзі та створювали сприятливе середовище для франчайзерів. З боку держави важливо забезпечити такі заходи як:

- програми фінансової підтримки франчайзі (наприклад, пільгове кредитування);
- спрощення реєстраційних процедур для франчайзингових компаній;
- просвітницькі заходи для підвищення рівня обізнаності підприємців.

В умовах цифрової трансформації перспективним напрямом є розвиток онлайн-франшиз, використання новітніх технологій у франчайзингових бізнес-моделях, а також впровадження електронного документообігу для спрощення процесів укладання франчайзингових угод.

Висновки

Франчайзинг є перспективним механізмом розвитку підприємницької діяльності в Україні, який сприяє зростанню малого та середнього бізнесу, створенню робочих місць та залученню інвестицій. Однак подальший розвиток франчайзингу вимагає вдосконалення законодавчої бази, державної підтримки та впровадження інноваційних рішень. З урахуванням цих факторів франчайзинг може стати важливим драйвером економічного зростання в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Шкурат М. Є., Стасишена Н. В. Франчайзинг як форма ведення бізнесу: міжнародний досвід і перспективи розвитку в Україні. Бізнес-інформ. 2024. №10. С. 152-158. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2024-10_0-pages-152_158.pdf

2. Шимко О. В., Демидюк С. М. . Сучасні тенденції розвитку франчайзингу як бізнес-стратегії. Бізнес-інформ. 2024. №1. С. 363-368. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2024-1_0-pages-363_368.pdf .

Білоконь Тетяна Миколаївна — канд. екон. наук, доцент кафедри підприємництва, логістики та менеджменту, Вінницький національний технічний університет

Апушкіна Оксана Ігорівна — студентка групи П-21б, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця

Bilokon Tetiana M. — Cand. Sc. (Economics), Assistant Professor of Entrepreneurship, Logistics and Management Chair, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia

Apushkina Oksana — student of P-21b group, Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia